

udvalg — var blevet optaget forhandling med Den arnamagnæanske Kommission som repræsenterende ejeren, Den arnamagnæanske Stiftelse, idet det bl. a. efter afdøde professor, dr. jur. Poul Johs. Jørgensens redegørelse af 23. maj 1946 (bilag 4 til betænkningen) må være ganske klart, at håndskrifterne ikke tilhører den danske stat, men en på grundlag af en privatmands gave oprettet selvstændig stiftelse. Selv om man her bortser fra ekspropriationssynspunktet, må det følge af den praksis, man hidtil har fulgt i alle tilfælde, hvor der er sket udlevering af håndskrifter m. v. fra stiftelsen, at en sådan forhandling må føres, og det var derfor yderst uheldigt, at den tidligere undervisningsminister Jørgen Jørgensen i 1961 undlod dette. Da regeringen ikke i perioden fra 1961 til 1964 førte sådanne forhandlinger, måtte det være folketingsudvalgets opgave at foretage dette, men det blev man afskåret fra gennem det førnævnte standpunkt, uanset at væsentlige grunde måtte tale for en sådan forhandling, som også måtte omfatte andre sagkyndige. For det første måtte det af hensyn til Island være ønskeligt, at den endelige gave blev ydet i så bred enighed som muligt såvel i folketinget som i det danske folk, for det andet ville en retssag om grundlovmæssigheden af loven, hvis resultat på ingen måde er utvivlsomt efter udtalelserne fra de juridiske fakulteter, blive undgået, og for det tredje ville senere fortolkningstvivl om gavens omfang på grund af det uklare kriterium kunne undgås. Det tilføjes, at sådanne forhandlinger naturligvis burde være ført med sagkyndig bistand. Også i forhold til videnskaben, hvor der netop i denne sag er begået alvorlige fejl i 1961, ville det være af betydning, at en sådan forhandling var optaget, hvorved også et tilstrækkeligt hensyn til den videnskabelige forskning kunne være taget. Dette gælder også den grønlandske forskning, der må være af ganske særlig betydning for Danmark.

Da mindretallet principielt er positivt indstillet over for at yde en gave til Island, må det forekomme særdeles beklageligt, at man har afvist en sådan forhandling om lovforslaget. Da udvalget har savnet sagkyndig bistand, og da den nævnte forhandling ikke har kunnet finde sted, har det ikke været

muligt at stille konkrete ændringsforslag om gavens omfang (andre kriterier) eller en fællesnordisk løsning m. v.

Et andet mindretal (det konservative folkepartis medlemmer af udvalget) beklager, at udvalgsbehandlingen afsluttes, inden realitetsforhandling har fundet sted. Da mindretallet i 1961 støttede forslaget's udskydelse, indtil nyvalg til folketinget havde fundet sted, var meningen selvsagt at sikre tinget tid til rolig overvejelse og forhandling i en atmosfære, der ikke var skadet af de åbenlyse tilbivelsesmangler, som forslaget af 1961 led under.

Ved at nægte at forhandle om nogen som helst ændring i lovforslagets formulering har flertallet påtaget sig ansvaret for, at ingen af de urimeligheder, som var knyttet til 1961-forslaget, er fjernet. Folketinget kommer således til at stemme på samme grundlag som i 1961. Mindretallet må da tage samme standpunkt som dengang. Ud fra respekt for testamentariske dispositioner og for danske forskeres virksomhed igennem århundreder er mindretallet betænkeligt ved en udlevering af skrifter til Island. Af hensyn til de dansk-islandske forhold var mindretallet imidlertid villigt til at overveje en udlevering i et omfang og på en måde, som ville være acceptabel for de danske videnskabsmænd, hvis opgave det er at værne om og virke med Den arnamagnæanske Samling. Mindretallet var derfor rede til at forhandle om en fællesnordisk løsning, hvorved samlingen blev gjort til en nordisk institution. Da samlingen har værdi for alle nordiske folks historie, ville en sådan løsning være sagligt velbegrundet, såfremt fundatsens bestemmelser i øvrigt blev respekteret.

Såfremt andre nordiske stater ikke skulle være interesseret i at medvirke til en sådan løsning, erklærede mindretallet sig rede til at forhandle om en løsning, der gjorde den omstridte samling til et dansk-islandsk fællesseje med en fælles ledelse, som kunne afgøre, hvorvidt de enkelte håndskrifter skulle opbevares i Reykjavik eller København.

Skulle denne udvej blive afvist af folketingsflertallet eller den islandske regering, ville mindretallet virke for, at udleveringen